EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.6.4.
COM(2025) 609 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Litvánia számára a nettó kiadásoknak az (EU) 2024/1263 rendelet alapján a Tanács által meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása)

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Litvánia számára a nettó kiadásoknak az (EU) 2024/1263 rendelet alapján a Tanács által meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikkére,

tekintettel az (EU) 2024/1263 rendeletre és különösen annak 26. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

mivel:

(1) A gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendelet[1], a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló, módosított 1467/97/EK rendelet[2] és a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelv[3] együttesen a megreformált uniós gazdasági kormányzási keret gerincét képezi. A keret reformok és beruházások révén törekszik biztosítani az államadósság fenntarthatóságát, valamint a fenntartható és inkluzív növekedést. Előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást, és a középtávra helyezi a hangsúlyt, amihez a szabályok hatékonyabb és következetesebb érvényesítése társul.

(2) A nettó kiadásoknak az (EU) 2024/1263 rendelet 17. cikkének (1) bekezdése vagy 19. cikke szerinti tanácsi ajánlásban meghatározott maximális növekedési rátája az egyes tagállamok éves költségvetési felügyeletének egységes operatív mutatójaként az új gazdasági kormányzási keret központi elemét képezi. A nettó kiadásoknak az említett tanácsi ajánlásban meghatározott maximális növekedési rátája egy négyéves – további legfeljebb három évvel meghosszabbítható – kiigazítási időszak alapján megállapít egy négy vagy öt évre szóló költségvetési korlátot.

(3) A keret az (EU) 2024/1263 rendelet 26. cikkével összhangban rugalmasságot biztosít a szabályok alkalmazása terén, ha a tagállamok által nem befolyásolható, az államháztartásra jelentős hatást gyakorló rendkívüli körülmények merülnek fel. Ebben

---

1 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

2 A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L, 209, 1997.8.2., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30).

3 A Tanács 2011/85/EU irányelve (2011. november 8.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről (HL L 306., 2011.11.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30).

az esetben a Tanács – valamely tagállam kérésére és a Bizottság által az elemzése alapján tett ajánlás nyomán – a bizottsági ajánlástól számított négy héten belül olyan ajánlást fogadhat el, amely i. a tagállam által nem befolyásolható, ii. a tagállam államháztartására jelentős hatást gyakorló rendkívüli körülmények esetén lehetővé teszi a tagállam számára, hogy eltérjen a nettó kiadásoknak a Tanács által meghatározott maximális növekedési rátájától, iii. feltéve, hogy az eltérés nem veszélyezteti a középtávú költségvetési fenntarthatóságot. A Tanácsnak meg kell határoznia az eltérés alkalmazásának időtartamát.

(4) Az uniós állam-, illetve kormányfők a 2022. március 10–11-i versailles-i találkozójukon elkötelezték magukat amellett, hogy Oroszország Ukrajna elleni katonai agressziójára tekintettel megerősítik az európai védelmi képességeket. Ezeket a célokat a biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű is megerősítette. Az Európai Tanács az európai védelemről szóló, 2025. március 6-i következtetéseiben üdvözölte, hogy a Bizottság ajánlani kívánja a Stabilitási és Növekedési Paktum szerinti nemzeti mentesítési rendelkezés koordinált módon, azonnali intézkedésként történő aktiválását.

(5) 2025. március 19-i közleményében[4] a Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy az EU védelmi képességeire gyakorolt hatás maximalizálása érdekében koordinált módon használják ki a nemzeti mentesítési rendelkezés által biztosított rugalmasságot. E rugalmasság célja, hogy megkönnyítse az átállást a védelmi kiadások tartósan magasabb szintjére. Az említett közlemény értelmében a nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy eltérjenek a nettó kiadások maximális növekedési rátájától, amelyet a Tanács a középtávú költségvetési-strukturális tervek jóváhagyásakor vagy a túlzotthiány-eljárás keretében követendő korrekciós pályák megállapításakor határoz meg, ha az eltérés a védelmi kiadások referenciaévhez viszonyított növekedésével indokolt, és a kiadástúllépés mértéke 2028-ig éves szinten nem haladja meg a GDP 1,5 %-át. Az ezt meghaladó kiadástúllépés a rendes megfelelőségi értékelés alá tartozna. Ilyen felső határ meghatározására annak biztosítása érdekében van szükség, hogy a védelmi kiadások szintjének emelése ne veszélyeztesse a költségvetési fenntarthatóságot, ugyanakkor valamennyi tagállam kihasználhassa a rugalmasság előnyeit. Annak biztosítása érdekében, hogy a többletrugalmasságot csak a tervezett célra használják fel, a pontos összegeket csak az eredményadatok elérhetővé válásakor határozzák meg.

(6) A Tanács a [Dátum]-i ajánlásában[5] jóváhagyta Litvánia nettó kiadási pályáját.

(7) Litvánia 2025. május 2-án a nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválására irányuló kérelmet nyújtott be a Tanácsnak és a Bizottságnak.

(8) Kérelmében Litvánia kijelentette, hogy a fokozódó geopolitikai feszültségek közepette Oroszország Ukrajna elleni, folytatódó agressziós háborúja és az azáltal az európai biztonságra gyakorolt fenyegetés olyan egzisztenciális kihívást jelent az Unió számára, amely szükségessé teszi a védelmi kiadások jelentős növelését. Ez a helyzet a tagállam által nem befolyásolható, rendkívüli körülménynek minősül.

(9) Litvániában az államháztartási védelmi kiadások (COFOG 02 főcsoport) teljes GDP-arányos összege 2021-ben 1,8 %, 2022-ben 2,1 %, 2023-ban pedig 2,5 % volt (1. táblázat). Litvánia emellett a következő években a védelmi kiadások további növelését

[4] A Bizottság közleménye (COM (2025) 2000 final), 2025. március 19.
[5] Hivatkozás.

irányozza elő. A védelmi kiadások növekedése ezért jelentős hatást gyakorol Litvánia államháztartására.

1. táblázat: Litvánia védelmi kiadásai összesen

	2021	2022	2023	2024	2025
Az államháztartás összes védelmi kiadása (a GDP %-ában)	1,8	2,1	2,5	n/a	n/a

Forrás: Eurostat.

(10) Litvánia becslése szerint a GDP-arányos védelmi kiadások 2021 és 2025 között körülbelül 2,0 százalékponttal nőnek, ami rontja az államháztartási egyenleget és növeli az államadósságot.

(11) A kiadások növekedése a nemzeti mentesítési rendelkezés által lefedett időszakban – ha az egyéb tényezők változatlanok – magasabb államadóssághoz és magasabb hiányhoz vezet az időszak végére. A Bizottság indikatív előrejelzései alapján és feltételezve, hogy 2028-ig teljes mértékben, egyenletes ütemben sor fog kerülni az államháztartási kiadások ezen ajánlásban engedélyezett növelésére, 2028-ban a GDP-arányos költségvetési hiány 1,3 százalékponttal, a GDP-arányos államadósság pedig 2,7 százalékponttal lenne magasabb annál, mint ha a nettó kiadások a Bizottság előzetes iránymutatásával[6] meghatározott pályával összhangban növekednének. Emiatt a nemzeti mentesítési rendelkezés aktivált időszakát követően valószínűleg további költségvetési kiigazításra lenne szükség a költségvetési keret követelményeinek teljesítéséhez, beleértve annak biztosítását is, hogy az adósságráta megalapozottan csökkenő pályára álljon vagy azon maradjon, vagy középtávon a GDP 60 %-a alatti prudens szinten maradjon, továbbá hogy a hiány a GDP 3 %-a alá csökkenjen és középtávon a referenciaérték alatt maradjon. Litvánia elismeri, hogy a jövőben a védelmi kiadások strukturális növekedése miatt a költségvetés középtávú fenntarthatóságának megőrzése és a költségvetési szabályoknak való megfelelés érdekében szakpolitikai intézkedésekre lehet szükség.

(12) Az államháztartási védelmi kiadásokra vonatkozó adatokat a nemzeti statisztikai hivatalok és az Eurostat a nemzeti számlák európai rendszere (ESA2010)[7] keretében a kormányzati funkciók nemzetközi osztályozásának (COFOG)[8] megfelelően állítják össze és teszik közzé. Ezek az adatok megfelelőek a védelmi kiadások által az államháztartási hiányra, az államadósságra és a nettó kiadásokra, valamint a kapcsolódó fogalmakra gyakorolt hatás értékeléséhez. Az Eurostat a nemzeti statisztikai hivatalokkal szorosan együttműködve adatgyűjtési eljárást fog kialakítani. Ehhez a COFOG „Védelem” kategóriájából fog kiindulni, figyelembe véve

6 Elérhető a következő címen: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#lithuania

7 Az Európai Parlament és a Tanács 549/2013/EU rendelete (HL L 174., 2013.6.26., 1. o.)

8 Manual on sources and methods for the collection of COFOG statistics – Classification of the Functions of Government (COFOG) [Kézikönyv a COFOG-statisztikák adatforrásairól és adatgyűjtési módszereiről – Kormányzati funkciók osztályozása (COFOG)] – 2019. évi kiadás.

ugyanakkor a NATO által használt fogalommeghatározást is, és fenntartva a lehetőséget azon anomáliák kezelésére, amelyek az éves adatszolgáltatási rendszerek eltéréseiből adódhatnak. Az adatgyűjtési folyamatot össze kell hangolni a túlzotthiány-eljárásban előírt adatszolgáltatási határidőkkel.

(13) Ugyanakkor a nemzeti mentesítési rendelkezés aktivált időszaka alatt katonai felszerelésekre vonatkozóan megkötött szerződések egy része esetében előfordulhat, hogy a szállításra csak később kerül sor, így az államháztartásra gyakorolt hatásuk csak a rendelkezés aktivált időszakát követően jelentkezik. Ennek figyelembevétele érdekében a nemzeti mentesítési rendelkezés szerinti rugalmasságot az ilyen későbbi szállításhoz kapcsolódó védelmi kiadásokra is alkalmazni kell, feltéve, hogy a vonatkozó szerződések megkötésére a rendelkezés aktivált időszakában került sor, és a később felmerülő védelmi kiadás az említett általános felső határon belül marad.

(14) A rugalmasság automatikusan kiterjedne az olyan kiadásokra, amelyeket az új európai biztonsági cselekvési eszköz[9] (SAFE) által az európai védelmi ipar megerősítése érdekében nyújtott hitelek finanszíroznak. Ezért a tagállamoknak adatot kellene szolgáltatniuk az Eurostat részére a SAFE eszköz keretében teljesített védelmi vonatkozású kiadásaikról, a SAFE eszköz létrehozásáról szóló rendeletjavaslat szerinti „védelmi célú termékek” és „egyéb védelmi célú termékek” kategóriáiban,

(15) Ez az ajánlás nem módosítja az államháztartási hiány, az adósság és a nettó kiadások, valamint a kapcsolódó fogalmak meghatározását. Az e fogalmakon alapuló adatokat Litvániának az (EU) 2024/1263, a 479/2009/EK és az 549/2013/EU rendeletnek megfelelően kell összeállítania és jelentenie,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. A 2025–2028-as időszakban Litvánia eltérhet a nettó kiadásoknak a C/2025/... tanácsi ajánlásban[10] meghatározott maximális növekedési rátájától, és túllépheti azt, ha a maximális növekedési rátát meghaladó nettó kiadás nem több, mint:

   i. a GDP-arányos védelmi kiadások növekedése 2021 óta;

   ii. amennyiben a nettó kiadások maximális növekedési rátáját meghaladó eltérés nem haladja meg a GDP 1,5 %-át.

2. A 2028 utáni években Litvánia továbbra is eltérhet a nettó kiadásoknak az (EU) 2024/1263 rendelet 17. vagy 19. cikke szerinti tanácsi ajánlásban meghatározott maximális növekedési rátájától, és túllépheti azt, ha a maximális növekedési rátát meghaladó nettó kiadás 2028 vége előtt leszerződött katonai felszerelések szállításához kapcsolódik, és az említett általános felső határon belül marad.

3. Az (EU) 2024/1263 rendelet 22. cikkének (7) bekezdésével összhangban a nettó kiadásoknak a Tanács által meghatározott maximális növekedési rátájától való, ezen

[9] A Tanács (EU) 2025/XXXX rendelete az európai védelmi ipar megerősítését szolgáló európai biztonsági cselekvési eszköz létrehozásáról.

[10] Hivatkozás.

ajánlás által megengedett eltérések nem jelennek meg terhelésként Litvánia kontrollszámláján.

4. A többletkiadások helyes nyilvántartásának biztosítása érdekében Litvániának meg kell adnia az összes védelmi kiadás (COFOG 02 főcsoport), az összes védelmi beruházás (COFOG 02 főcsoport P.51.) és a COFOG 02 főcsoporton kívüli, SAFE-hitelekből finanszírozott összes kiadás tény- és tervadatait:

   a) a T-4., T-3., T-2. és T-1. év tekintetében (ahol T. év a folyó év) a Bizottságnak (Eurostat) a 479/2009/EK tanácsi rendelet szerinti adatszolgáltatásban;

   b) a 2021–T. év (folyó év) időszaka tekintetében az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése, 15. cikke és 21. cikkének (1) bekezdése szerinti nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervekben és elért eredményekről szóló éves jelentésekben;

   c) a T. év (folyó év) és a T+1. év tekintetében a 472/2013/EU rendelet szerinti költségvetésiterv-javaslatokban.

Ennek az ajánlásnak Litvánia a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök